

Datum 2022-06-21

FI dnr 21-29976

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya krav på att fondbolag, förvaltningsbolag och värdepappersinstitut ska beakta hållbarhetsfaktorer och integrera hållbarhetsrisker

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna). Ändringarna gäller för fondbolag respektive förvaltningsbolag. De innebär att bolagen ska integrera och beakta hållbarhetsrisker samt beakta de huvudsakliga negativa konsekvenser som investeringsbeslut kan få för hållbarhetsfaktorer.

Ändringarna i fondföreskrifterna träder i kraft den 1 augusti 2022. De genomför ändringar som har gjorts i kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav, intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehållet i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag.

Vidare beslutar Finansinspektionen om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse (värdepappersföreskrifterna). Ändringarna gäller för värdepappersinstitut och omfattar hållbarhetsfaktorer och hållbarhetsrelaterade mål inom produktstyrningskrav. De gäller även för viss verksamhet som fondbolag och AIF-förvaltare driver.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna träder i kraft den 22 november 2022. De genomför ändringar som har gjorts i kommissionens delegerade

direktiv (EU) 2017/593 av den 7 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU i fråga om skydd av finansiella instrument och medel som tillhör kunder, produktstyrningskrav och regler för tillhandahållande eller mottagande av avgifter, provisioner eller andra monetära eller icke-monetära förmåner.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Målet med regleringen.....	5
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	6
1.3	Regleringsalternativ	7
1.4	Rättsliga förutsättningar	7
1.5	Ärendets beredning.....	8
2	Motivering och överväganden	9
2.1	Utgångspunkter för genomförandet.....	9
2.2	Företag som omfattas av ändringarna.....	11
2.3	Ändringar i fondföreskrifterna	11
2.4	Ändringar i värdepappersföreskrifterna	23
2.5	Redaktionella ändringar	28
2.6	Ikraftträdande	29
3	Konsekvenser	30
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	31
3.2	Konsekvenser för företagen	31
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	35

1 Utgångspunkter

Mot bakgrund av EU:s handlingsplan om finansiering av hållbar tillväxt har det på EU-nivå tagits initiativ för att kräva att finansiella institut i sina processer ska integrera och ta hänsyn till hållbarhetsrisker samt lämna upplysningar om dessa. Syftet är att styra kapitalflödena bort från verksamheter som inverkar negativt på samhället och miljön samt att fokusera på ekonomisk verksamhet som skapar verkliga fördelar för samhället på lång sikt.

EU har antagit ett antal akter för att öka transparensen för hållbara investeringar. Ett exempel är EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar¹. Förordningen gäller för finansmarknadsaktörer (till exempel förvaltningsbolag samt vissa försäkringsföretag, värdepappersföretag och kreditinstitut) och finansiella rådgivare. Den innehåller krav på såväl aktörerna som de finansiella produkterna.

Den 2 augusti 2021 publicerades sex delegerade akter som gäller integrering och beaktande av hållbarhetsrisker, hållbarhetsfaktorer och hållbarhetspreferenser i Europeiska unionens officiella tidning. Fyra av de delegerade akterna är delegerade förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. De två andra är delegerade direktiv: direktiv (EU) 2021/1269² och direktiv (EU) 2021/1270³.

Begreppet hållbarhetsrisk definieras i artikel 2.22 i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar som en miljörelaterad, social eller styrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på investeringens värde. Begreppet hållbarhetsfaktorer definieras i artikel 2.24 i samma förordning som miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn.

² Kommissionens delegerade direktiv (EU) 2021/1269 av den 21 april 2021 om ändring av delegerat direktiv (EU) 2017/593 vad gäller integrering av hållbarhetsfaktorer i produktstyrningskrav.

³ Kommissionens delegerade direktiv (EU) 2021/1270 av den 21 april 2021 om ändring av direktiv 2010/43/EU vad gäller hållbarhetsrisker och hållbarhetsfaktorer som ska beaktas för företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

1.1 Målet med regleringen

Genom direktiv (EU) 2021/1270 respektive direktiv (EU) 2021/1269 har det gjorts ändringar i direktiv 2010/43/EU⁴ respektive direktiv (EU) 2017/593⁵. Ändringarna har sin bakgrund i målet i Parisavtalet om ökade insatser mot klimatförändringar. Insatserna består bland annat av att finansiella flöden ska bli förenliga med en utveckling mot låga växthusgasutsläpp och att uppnå klimatesiliens, det vill säga förmåga till återhämtning. Ändringarna är också kopplade till målet i EU:s handlingsplan att styra kapitalflöden till hållbara investeringar för att uppnå hållbar tillväxt för alla.⁶

Ändringarna i direktiv 2010/43/EU syftar till att klargöra att det bör ingå i förvaltningsbolagens uppdrag gentemot sina kunder att beakta hållbarhetsfaktorer och att bolagen löpande ska bedöma inte endast finansiella risker utan även hållbarhetsrisker enligt definitionen i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar. Det innebär att förvaltningsbolag måste integrera hållbarhetsrisker i sina processer, system och interna kontroller samt att det krävs teknisk kapacitet och kunskap för att analysera dessa risker.⁷

Kommissionen bedömer att efterfrågan på hållbara investeringar kan komma att öka till följd av EU:s handlingsplan. Därför bör hållbarhetsrelaterade mål och hållbarhetsfaktorer beaktas inom produktstyrningskraven.⁸ Ändringarna i direktiv (EU) 2017/593 syftar till att klargöra att kundernas hållbarhetsrelaterade mål ska beaktas inom produktstyrningskraven. Det innebär att värdepappersinstitut och vissa andra företag ska beakta hållbarhetsfaktorer till exempel när företaget tar fram ett finansiellt instrument, när det finansiella instrumentet distribueras till kunderna och vid översynen av det finansiella instrumentet.

⁴ Kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav, intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehållet i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag.

⁵ Kommissionens delegerade direktiv (EU) 2017/593 av den 7 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU i fråga om skydd av finansiella instrument och medel som tillhör kunder, produktstyrningskrav och regler för tillhandahållande eller mottagande av avgifter, provisioner eller andra monetära eller icke-monetära förmåner.

⁶ Se skäl 1 och 3 till direktiv (EU) 2021/1270 respektive direktiv (EU) 2021/1269.

⁷ Se skäl 3 till direktiv (EU) 2021/1270.

⁸ Se skäl 4 till direktiv (EU) 2021/1269.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna) innehåller bland annat bestämmelser om organisatoriska krav, styrelsens ansvar, system för riskhantering, uppdragsavtal, kriterier för identifiering av intressekonflikter samt krav på vederbörlig aktsamhet. Genom direktiv (EU) 2021/1270 har det gjorts ändringar i, och tillägg till, vissa artiklar i direktiv 2010/43/EU som har genomförts i fondföreskrifterna. De ändringar som Finansinspektionen beslutar om i fondföreskrifterna genomför dessa ändringar.

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse (värdepappersföreskrifterna) innehåller bland annat bestämmelser om produktstyrningskrav för värdepappersinstitut som är ett genomförande av direktiv (EU) 2017/593. Genom direktiv (EU) 2021/1269 har vissa av artiklarna om produktstyrningskrav i direktiv (EU) 2017/593 ändrats. De ändringar i värdepappersföreskrifterna som Finansinspektionen beslutar om genomför dessa ändringar.

Genom bestämmelser om integrering av hållbarhetsfaktorer, hållbarhetsrisker och hållbarhetspreferenser i kommissionens delegerade förordning om organisatoriska krav för värdepappersföretag har ändringar genomförts i närliggande områden.⁹ Ändringarna innebär bland annat att ett värdepappersinstitut ska fastställa en kunds hållbarhetspreferenser vid investeringsrådgivning och portföljförvaltning.¹⁰ Ändringarna ska tillämpas från och med den 2 augusti 2022.

Med anledning av ändringen av förordningen pågår även en översyn av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esma) riktlinjer om vissa aspekter om lämplighetskraven i Mifid 2 (Esma35-43-869).¹¹

⁹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/1253 av den 21 april 2021 om ändring av delegerad förordning (EU) 2017/565 vad gäller integrering av hållbarhetsfaktorer, hållbarhetsrisker och hållbarhetspreferenser i vissa organisatoriska krav och villkor för verksamhet för värdepappersföretag.

¹⁰ Se artikel 54 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 av den 25 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet, i lydelsen enligt den delegerade förordningen (EU) 2021/1253.

¹¹ <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-consults-review-mifid-ii-suitability-guidelines>.

1.3 Regleringsalternativ

Direktiv (EU) 2021/1270 ändrar direktiv 2010/43/EU, som har genomförts i svensk rätt genom fondföreskrifterna. På motsvarande sätt innebär direktiv (EU) 2021/1269 ändringar i direktiv (EU) 2017/593, som har genomförts i svensk rätt genom värdepappersföreskrifterna. Sverige har en skyldighet att genomföra ändringarna i direktiv 2010/43/EU och i direktiv (EU) 2017/593 genom bindande regler. Eftersom de inte genomförs i lag eller förordning behöver de i stället genomföras i föreskrifter. Det saknas därmed regleringsalternativ till att meddela bindande föreskrifter för att genomföra ändringarna. Det är inte heller ett alternativ att helt avstå från reglering.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Direktiv (EU) 2021/1270 utgår från artiklarna 12.3 och 14.2 i UCITSD¹². Artiklarna 12 och 14 i UCITSD har genomförts i svensk rätt genom då gällande 2 kap. 17 och 17 b §§ lagen (2004:46) om investeringsfonder (LIF), numera lagen (2004:46) om värdepappersfonder (LVF). Av förarbetena till lagen framgår att bestämmelserna utformades för att motsvara de krav som följer av direktivet.¹³ Samtidigt fick regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigande – genom 13 kap. 1 § 5 LIF – att meddela föreskrifter om vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla skyldigheterna i dåvarande 2 kap. 17 och 17 b §§ LIF.

I förarbetena anges även att avsikten med bemyndigandet framför allt var att genomföra artiklarna 4–29 i direktiv 2010/43/EU. Bemyndigandet omfattar både regler kopplade till fondbolagens organisation och regler som specificerar vad som avses med att driva verksamheten på ett hederligt, rättvist och professionellt sätt.¹⁴ Genom 18 § 10 den numera upphävda förordningen (2004:75) om investeringsfonder fick Finansinspektionen bemyndigande att meddela föreskrifter på området. Bestämmelsen i dåvarande 2 kap. 17 b § LIF har därefter flyttats och finns numera i 2 kap. 17 f § LVF. Bemyndigandet har justerats på motsvarande vis och finns numera i 13 kap. 1 § 6 LVF och 18 § 11 förordningen (2013:588) om värdepappersfonder.

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

¹³ Se prop. 2010/11:135, s. 294.

¹⁴ Se prop. 2010/11:135, s. 123 f. och resonemang i Finansinspektionens beslutspromemoria Ändrade fondföreskrifter m.m. från den 28 juni 2011 (FI dnr 10-5045).

För förvaltningsbolags verksamhet i Sverige, enligt 1 kap. 6 § första stycket 1 LVF, tillämpas uppföranderegler i 2 kap. 17 f § samma lag på motsvarande sätt (1 kap. 10 § andra stycket första strecksatsen samma lag).

Artiklarna 38–45 i direktiv 2010/43/EU innehåller specificerade krav på förvaltningsbolagens förfarande för riskhantering enligt artikel 51.1 i UCITSD. Den senare artikeln har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 2 § LVF.¹⁵ Bemyndigande att meddela föreskrifter om det system för riskhantering som ett fondbolag ska ha enligt 5 kap. 2 § första och andra styckena LVF finns i 13 kap. 1 § 17 LVF och 18 § 26 förordningen om värdepappersfonder.

Bemyndigande för Finansinspektionen att genomföra ändringarna i värdepappersföreskrifterna finns i 8 kap. 35 § 6–9 lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV) och 6 kap. 1 § 14–17 och 29 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

Mot denna bakgrund bedöms de nuvarande bemyndigandena omfatta det föreskriftsbehov som finns med anledning av ändringarna i direktiv 2010/43/EU och i direktiv (EU) 2017/593.

1.5 Ärendets beredning

I arbetet med att ta fram förslaget till ändringar i fondföreskrifterna hade Finansinspektionen en dialog med en representant från Fondbolagens förening som en extern referens.

Under arbetet med att ta fram ändringarna i värdepappersföreskrifterna fick en extern referensgrupp, som bestod av Fondbolagens förening och Svensk värdepappersmarknad, tillfälle att lämna synpunkter.

Den 28 mars 2022 remitterade Finansinspektionen ett förslag till ändrade föreskrifter tillsammans med en remisspromemoria till 41 myndigheter, företag och organisationer. 21 remissinstanser har lämnat in remissvar. Huvuddelen av de remissinstanser som har svarat på remissen har tillstyrkt förslaget eller inte haft några synpunkter på det. Några remissinstanser har lämnat synpunkter i sak på förslaget till ändringar i fondföreskrifterna och

¹⁵ Se prop. 2010/11:135, s. 124.

värdepappersföreskrifterna. Finansinspektionen har övervägt remissynpunkterna. I respektive avsnitt nedan finns en redogörelse för de huvudsakliga synpunkterna på förslaget och hur inspektionen ställer sig till dem.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör nedan för de ändringar och tillägg som görs i förhållande till de nuvarande bestämmelserna. I avsnitt 2.1 redogörs för utgångspunkterna för genomförandet av direktiven. I avsnitt 2.2 beskrivs vilka företag som omfattas av ändringarna. I avsnitt 2.3 redogörs för ändringarna i fondföreskrifterna, i avsnitt 2.4 redogörs för ändringarna i värdepappersföreskrifterna och i avsnitt 2.5 behandlas redaktionella ändringar. Slutligen anges i avsnitt 2.6 när föreskriftsändringarna träder i kraft.

2.1 Utgångspunkter för genomförandet

Finansinspektionens ställningstagande: Utgångspunkten för genomförandet är att de föreskriftsändringar som görs ska genomföra ändringarna i direktiv 2010/43/EU och direktiv (EU) 2017/593 på ett sätt som ligger så nära direktiven som möjligt.

Remisspromemorian: Förslaget innehöll inget uttryckligt ställningstagande i denna fråga. Det sakliga innehållet i förslaget var dock utformat i enlighet med ställningstagandet.

Remissinstanserna: Enligt *Fondbolagens förening* förefaller ändringarna i fondföreskrifterna motsvara de ändringar som har införts i direktiv 2010/43/EU genom direktiv (EU) 2021/1270. Föreningen anger att syftet med det senare direktivet bland annat är att klargöra att fondbolag ska beakta alla relevanta hållbarhetsrisker. Fondbolagens förening påpekar att fondbolagen redan är skyldiga att bedöma och hantera alla risker som en fond är eller kan komma att bli exponerad mot, vilken uttrycks på flera ställen i fondföreskrifterna (till exempel 8 kap.). Föreningen anser därför att föreskriftsändringarna, åtminstone delvis, förefaller vara överflödiga. Föreningens erfarenhet är även att hållbarhetsrisker beaktas i fondverksamhet sedan många år tillbaka.

Finansinspektionens skäl: Direktiv (EU) 2021/1270 ändrar direktiv 2010/43/EU, som har genomförts i svensk rätt genom fondföreskrifterna.

I skälen till det förra direktivet anges att det är nödvändigt att klargöra att förvaltningsbolags processer, system och interna kontroller måste ta hänsyn till hållbarhetsrisker samt att det krävs teknisk kapacitet och kunskap för att analysera dessa risker. Det anges att detta är nödvändigt dels för att säkerställa att interna förfaranden och organisatoriska arrangemang verkligen införs och följs, dels eftersom hållbarhetsrisker inte nämns uttryckligen i direktiv 2010/43/EU.¹⁶ Därför har det i det direktivet bland annat införts ett antal uttryckliga krav på att förvaltningsbolag ska beakta och integrera hållbarhetsrisker när de uppfyller vissa specifika krav och i vissa specifika uppgifter. De ändringar som Finansinspektionen gör i fondföreskrifterna genomför ändringarna i direktiv 2010/43/EU så nära som möjligt.

Enligt *Fondbolagens förening* förefaller föreskriftsändringarna motsvara de ändringar som har införts i direktiv 2010/43/EU genom direktiv (EU) 2021/1270. Föreningen anser emellertid att föreskriftsändringarna delvis verkar vara överflödiga. Med anledning av hur direktiv (EU) 2021/1270 är utformat anser Finansinspektionen att ett direktivnära genomförande är nödvändigt för att ändringarna i direktiv 2010/43/EU ska anses vara genomförda i svensk rätt fullt ut (jfr avsnitt 1.3). Vidare överensstämmer föreskriftsändringarna med, och går inte utöver, Sveriges skyldigheter som medlemsstat (se avsnitt 3). Dessutom har motsvarande reglering införts i annan sektorslagstiftning men då i form av delegerade förordningar, vilket Fondbolagens förening också påpekar. Det gäller till exempel kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/1255¹⁷ som gäller för AIF-förvaltare. Föreningen anser att regleringen för fondbolag och AIF-förvaltare bör vara densamma när det gäller hållbarhetsrisker och hållbarhetsfaktorer. Finansinspektionen instämmer med föreningen. Mot denna bakgrund bedömer inspektionen att ett direktivnära genomförande av ändringarna i direktiv 2010/43/EU är det mest lämpliga.

Direktiv (EU) 2021/1269 innebär ändringar i direktiv (EU) 2017/593, som har genomförts i svensk rätt genom värdepappersföreskrifterna. Ändringarna i värdepappersföreskrifterna har utformats så nära direktivets lydelse som möjligt. *Svensk Värdepappersmarknad* anser att genomförandet är direktivkonformt, vilket föreningen ser positivt på. *Fondbolagens förening*

¹⁶ Se skäl 3.

¹⁷ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/1255 av den 21 april 2021 om ändring av delegerad förordning (EU) nr 231/2013 vad gäller hållbarhetsrisker och hållbarhetsfaktorer som ska beaktas av förvaltare av alternativa investeringsfonder.

anger att ändringarna i värdepappersföreskrifterna förefaller motsvara ändringarna i direktivet.

2.2 Företag som omfattas av ändringarna

Ändringarna i direktiv 2010/43/EU gäller för förvaltningsbolag. Det begreppet motsvaras i svensk rätt *dels* av fondbolag, det vill säga svenska aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet, *dels* av förvaltningsbolag, det vill säga utländska företag som i sitt hemland har tillstånd att förvalta fondföretag.

Ändringarna i fondföreskrifterna gäller för fondbolag. Vissa av ändringarna gäller emellertid inte för verksamhet som fondbolag driver från en filial i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (se avsnitt 2.3.1).

I 1 kap. 2 § fondföreskrifterna anges vilka bestämmelser i föreskrifterna som dessutom ska tillämpas i viss verksamhet som ett förvaltningsbolag (i begreppets betydelse enligt svensk rätt) inom EES driver från en filial i Sverige. Som framgår i avsnitt 2.3.1 ska vissa av ändringarna tillämpas i sådan verksamhet.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna gäller för värdepappersinstitut. De gäller även för viss verksamhet som fondbolag och AIF-förvaltare driver (se avsnitt 2.4).

2.3 Ändringar i fondföreskrifterna

Ändringarna i fondföreskrifterna syftar till att genomföra de ändringar i direktiv 2010/43/EU som har gjorts genom direktiv (EU) 2021/1270.

2.3.1 Tillämpningsområde och definitioner

Finansinspektionens ställningstagande: Det nya kravet i 7 kap. 1 § fondföreskrifterna på att ett fondbolag ska ha resurser och personal med den kunskap som krävs för att integrera hållbarhetsrisker, ska även gälla för viss verksamhet som förvaltningsbolag inom EES driver från en filial i Sverige. Kravet ska inte gälla för viss verksamhet som ett fondbolag driver från en filial i ett annat land inom EES.

De nya kraven i 14 kap. 2 § fondföreskrifterna innebär att ett fondbolag ska beakta hållbarhetsrisker och, i vissa fall, de huvudsakliga negativa

konsekvenser som investeringsbeslut kan få för hållbarhetsfaktorer, i fråga om uppdragsavtal som avser riskhantering. När det gäller villkoret i 14 kap. 2 § första stycket 5, ska de nya kraven gälla för viss verksamhet som förvaltningsbolag inom EES driver från en filial i Sverige.

Ändringarna i fondföreskrifterna gäller i övrigt för fondbolags och förvaltningsbolags filialverksamhet i den utsträckning som följer av 1 kap. 5 respektive 2 § fondföreskrifterna.

Det tas in definitioner av *hållbarhetsrisk* och *hållbarhetsfaktorer* i fondföreskrifterna. Med anledning av detta görs det även vissa följdändringar i andra bestämmelser i fondföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Branschorganisationen *FAR* anser att det ska förtydligas i fondföreskrifterna att upplysningar om ersättningar avseende fondbolaget ska överensstämma med bolagets redovisning.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: I 1 kap. 2 § fondföreskrifterna anges vilka bestämmelser i föreskrifterna som ska tillämpas i viss verksamhet som ett förvaltningsbolag inom EES driver från en filial i Sverige. I 5 § samma kapitel anges vilka bestämmelser i föreskrifterna som *inte* gäller för verksamhet som ett fondbolag driver från en filial i ett annat land inom EES.

I 7 kap. 1 § första stycket 4, 7 och 9 fondföreskrifterna finns bestämmelser om vilka resurser ett fondbolag ska ha. Vidare anges i 14 kap. 2 § andra stycket 5 fondföreskrifterna vilka krav som ställs på ett fondbolag som avser att uppdra åt någon annan att för bolagets räkning förvalta en värdepappersfond eller utföra administrativa åtgärder som hänger samman med förvaltningen av fonden. Fondbolaget ska bland annat säkerställa att bolaget

- har den kunskap och de resurser som krävs för att effektivt övervaka det utlagda arbetet och de utlagda funktionerna samt hantera riskerna i samband med utläggandet, och
- övervakar dessa funktioner och hanterar dessa risker.

Förvaltningsbolag inom EES som driver verksamhet från en filial i Sverige ska tillämpa dessa bestämmelser i den verksamheten, medan

bestämmelserna inte gäller för verksamhet som ett fondbolag driver från en filial i ett annat land inom EES.

Som framgår i avsnitt 2.3.2 gör Finansinspektionen ändringar i 7 kap. 1 § fondföreskrifterna. Ändringarna avser bland annat de bestämmelser om resurser som anges ovan. Eftersom de bestämmelserna ska tillämpas i viss verksamhet som förvaltningsbolag inom EES driver från en filial i Sverige, bör ändringen gälla för sådan verksamhet. På motsvarande sätt bör ändringen inte gälla för verksamhet som ett fondbolag driver från en filial i ett annat land inom EES. Det är därför nödvändigt att anpassa de hänvisningar till 7 kap. 1 § som finns i 1 kap. 2 och 5 §§.

Vidare framgår i avsnitt 2.3.4 att Finansinspektionen gör ändringar i 14 kap. 2 § fondföreskrifterna. Eftersom andra stycket 5 i den paragrafen ska tillämpas i viss verksamhet som förvaltningsbolag inom EES driver från en filial i Sverige, bör ändringarna gälla för sådan verksamhet. Därför behöver de hänvisningar till 14 kap. 2 § andra stycket 5 som finns i 1 kap. 2 § anpassas.

I övrigt kommer ändringarna i fondföreskrifterna som behandlas i avsnitt 2.3.2–2.3.5 att gälla för fondbolags och förvaltningsbolags filialverksamhet i den utsträckning som följer av 1 kap. 5 respektive 2 §. Några ytterligare anpassningar behöver därför inte göras i föreskrifternas tillämpningsområde med anledning av ändringarna.

I den nya lydelsen av artikel 3 i direktiv 2010/43/EU har det tagits in definitioner av hållbarhetsrisk och hållbarhetsfaktorer. Båda begreppen definieras genom hänvisningar till EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar. Finansinspektionen inför definitioner av begreppen i fondföreskrifterna och utformar dem på motsvarande sätt som i direktivet. I övrigt görs språkliga ändringar i 1 kap. 2 § fondföreskrifterna.

Med anledning av införandet av de nya definitionerna ändras numreringen av de följande definitionerna i paragrafen, vilket leder till följdändringar i 8 a kap. 5 § och 31 kap. 48 a § fondföreskrifterna.

Med anledning av ändringen i 31 kap. 48 a § anser *FAR* att det ska förtydligas i fondföreskrifterna att upplysningar om ersättningar avseende fondbolaget ska överensstämma med bolagets redovisning. Finansinspektionen konstaterar att frågan inte kan hanteras inom ramen för detta föreskriftsarbete.

2.3.2 Organisatoriska krav

Finansinspektionens ställningstagande: Fondbolag ska beakta hållbarhetsrisker när de tillämpar de organisatoriska kraven i 7 kap. 1 § första stycket 1–3, 5 och 6 fondföreskrifterna.

När fondbolag tillämpar kraven i 7 kap. 1 § första stycket 4, 7 och 9 fondföreskrifterna ska de ha resurser och personal med den kunskap som krävs för att integrera hållbarhetsrisker.

Styrelsen i ett fondbolag ska ansvara för att hållbarhetsrisker integreras i bolagets funktion för regelefterlevnad, i de uppgifter som avses i 7 kap. 10 § fondföreskrifterna och vid genomförandet av varje fonds placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna.

Styrelsen ska också ansvara för att hållbarhetsrisker integreras när de interna reglerna om vilka rutiner för beslut om placeringar av fondmedel som fondbolaget tillämpar för varje fond som det förvaltar, regelbundet bedöms och ses över enligt 7 kap. 11 § första stycket fondföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* anser att det inte i alla delar går att utläsa i direktiv (EU) 2021/1270 vilka krav som ställs på bolagen och att detsamma gäller för ändringarna i fondföreskrifterna. Det är till exempel svårt att förstå på vilket sätt hållbarhetsrisker är relevanta för skyldigheten att bevara relevanta uppgifter som avser fondverksamheten och den interna organisationen i minst fem år (7 kap. 1 § första stycket 6). Föreningen konstaterar att syftet med direktiv (EU) 2021/1270 främst är att klargöra att en medvetenhet om hållbarhetsrisker bör genomsyra verksamheten, och efterfrågar ett förtydligande av vilka krav som nu införs på fondbolagen.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: De nya kraven i fondföreskrifterna återspeglar de nya kraven i direktiv 2010/43/EU.

För fondbolag gäller allmänna organisatoriska krav på bland annat beslutsrutiner och organisationsstruktur, interna kontrollmekanismer, effektiv intern rapportering och spridning av information samt bevarande av

relevanta uppgifter (7 kap. 1 § första stycket 1, 3, 5 och 6 fondföreskrifterna). Därutöver ska relevanta personer¹⁸ vara medvetna om vilka rutiner de ska följa för att kunna fullgöra sina skyldigheter (första stycket 2 samma paragraf). Genom bestämmelserna genomförs artikel 4.1 första stycket i direktiv 2010/43/EU i svensk rätt.

Artikel 4.1 i direktiv 2010/43/EU har ändrats på så sätt att det har lagts till ett nytt stycke. Enligt det nya stycket ska medlemsstaterna säkerställa att förvaltningsbolagen beaktar hållbarhetsrisker när de uppfyller kraven i artikelns första stycke. Enligt Finansinspektionens mening bör det nya kravet förstås i ljuset av skälen till direktiv (EU) 2021/1270. Där framgår det att förvaltningsbolag fortlöpande bör bedöma hållbarhetsrisker. Det framgår också att det – för att säkerställa att interna förfaranden och organisatoriska arrangemang införs och följs – är nödvändigt att klargöra att förvaltningsbolags processer, system och interna kontroller ska ta hänsyn till hållbarhetsrisker.¹⁹ Det nya kravet bör därför uppfattas som att ett förvaltningsbolag ska beakta hållbarhetsrisker när det utför de uppgifter med mera som anges i artikel 4.1.

Finansinspektionen anser därför att det i 7 kap. 1 § fondföreskrifterna ska läggas till ett krav på att fondbolagen ska beakta hållbarhetsrisker när de tillämpar första stycket 1–3, 5 och 6 samma paragraf.

I 7 kap. 1 § första stycket 4 och 9 fondföreskrifterna finns bestämmelser om krav på kompetens och kunskap hos personal, samt om att fondbolaget ska säkerställa att det följer krav på övervakning av utlagda funktioner och hantering av risker i samband med utläggandet. Det ställs också krav på att även om en relevant person arbetar inom flera funktioner, så ska det inte hindra personen från att fullgöra sina uppgifter på ett sunt, ärligt och professionellt sätt (första stycket 7 samma paragraf). Bestämmelserna genomför artikel 5.1–5.3 i direktiv 2010/43/EU.

En ny punkt, punkt 5, har lagts till i artikel 5 i direktiv 2010/43/EU. Enligt den nya punkten ska medlemsstaterna säkerställa att förvaltningsbolagen, när de tillämpar punkterna 1–3 i artikeln, har de resurser och den sakkunskap som de behöver för att faktiskt integrera hållbarhetsrisker. Finansinspektionen inför därför ett krav i 7 kap. 1 § fondföreskrifterna på att

¹⁸ Begreppet relevanta personer definieras i 1 kap. 9 § 26 fondföreskrifterna i gällande lydelse.

¹⁹ Se skäl 3.

fondbolagen, när de tillämpar första stycket 4, 7 och 9 samma paragraf, ska ha resurser och personal med den kunskap som krävs för att integrera hållbarhetsrisker.

Enligt artikel 9.2 a–f i direktiv 2010/43/EU ska företagsledningen i ett förvaltningsbolag utföra vissa uppgifter och ha ett visst ansvar. Exempelvis framgår det att företagsledningen ansvarar för att genomföra den allmänna placeringsinriktningen för varje förvaltad fondföretag. Ett annat exempel är att företagsledningen ska övervaka godkännandet av placeringsstrategierna för varje förvaltad fondföretag. Artikel 9.2 a–f har genomförts i svensk rätt genom 7 kap. 9 och 10 §§, 11 § första stycket samt 14 § fondföreskrifterna. I några fall motsvarar en bestämmelses ordalydelse inte bara någon av de nu aktuella bestämmelserna i direktivet (se artikel 9.2 a och e i direktivet jämförda med 7 kap. 9 § och 11 § första stycket fondföreskrifterna).

Av nya artikel 9.2 g i direktiv 2010/43/EU framgår att företagsledningen också ska ansvara för att hållbarhetsrisker integreras i de uppgifter som avses i leden a–f.

Finansinspektionen inför en ny paragraf, 7 kap. 10 a §, i fondföreskrifterna för att genomföra detta tillägg. Innebörden av den nya paragrafen är att styrelsen ansvarar för att hållbarhetsrisker integreras i utförandet av de uppgifter som anges i artikel 9.2 a–f i direktiv 2010/43/EU.

Eftersom ordalydelsen av några av bestämmelserna i fondföreskrifterna inte bara motsvarar någon av de nu aktuella bestämmelserna i direktivet, anser Finansinspektionen inte att hållbarhetsrisker ska integreras i alla de uppgifter som avses i de nämnda bestämmelserna i fondföreskrifterna. I stället anser Finansinspektionen att styrelsen för det första ska ansvara för att hållbarhetsrisker integreras dels i funktionen för regelefterlevnad som fondbolaget ska ha enligt 7 kap. 14 § fondföreskrifterna, dels i de uppgifter som avses i 10 § samma kapitel. Det senare kravet innebär bland annat att hållbarhetsrisker ska finnas med i de interna reglerna som ett fondbolag ska ha enligt 7 kap. 10 § 1 och 2 fondföreskrifterna. Dessa två krav motsvarar de uppgifter som anges i artikel 9.2 b, c, d och f, samt en del av artikel 9.2 e, i direktiv 2010/43/EU.

Den nya bestämmelsen innebär för det andra att styrelsen ska ansvara för att hållbarhetsrisker integreras vid genomförandet av varje fonds placeringsinriktning enligt fondbestämmelserna, vilket motsvarar de uppgifter som anges i artikel 9.2 a i direktiv 2010/43/EU.

Styrelsen ska också ansvara för att hållbarhetsrisker integreras när de interna regler som avses i 7 kap. 10 § 2 fondföreskrifterna regelbundet bedöms och ses över enligt 11 § första stycket samma kapitel. Bakgrunden till den sistnämnda bestämmelsen är att styrelsen och den verkställande direktören är skyldiga att göra nödvändiga uppdateringar av de interna regler som de fastställer.²⁰ De interna regler som avses i 7 kap. 10 § 2 fondföreskrifterna är de som anger vilka rutiner för beslut om placeringar av fondmedel som bolaget tillämpar för varje fond som det förvaltar. Dessa regler ska fastställas av styrelsen eller så ska styrelsen se till att den verkställande direktören fastställer dem. Finansinspektionen anser därför att styrelsen ska ansvara för att hållbarhetsrisker integreras i bedömningen och översynen av de interna reglerna. Det innebär att även när den verkställande direktören bedömer och ser över reglerna, så är det styrelsens ansvar att hållbarhetsrisker integreras i den uppgiften. Bestämmelsen i denna del motsvarar den återstående delen av de uppgifter som anges i artikel 9.2 e i direktiv 2010/43/EU.

Fondbolagens förening efterfrågar ett förtydligande av vilka krav som nu införs på fondbolagen. Enligt föreningen är det till exempel svårt att förstå på vilket sätt hållbarhetsrisker är relevanta för skyldigheten att bevara relevanta uppgifter som avser fondverksamheten och den interna organisationen i minst fem år.

Som Finansinspektionen redogör för ovan innebär de nya kraven att bolagen ska beakta och integrera hållbarhetsrisker när de uppfyller vissa krav och i vissa specifika uppgifter. Vad detta mer konkret innebär varierar naturligtvis beroende på vilken uppgift eller liknande som det är fråga om. Till exempel innebär det att uppgifter om hållbarhetsrisker ska inkluderas i den interna rapporteringen och spridningen av information enligt 7 kap. 1 § första stycket 5 fondföreskrifterna samt bevaras, när bolagen bevarar uppgifter enligt första stycket 6 samma paragraf. Ett annat exempel är att hållbarhetsrisker ska integreras i bolagets funktion för regelefterlevnad. Eftersom de nya kraven i direktiv 2010/43/EU är allmänt hållna, och endast anger i vilka avseenden som hållbarhetsrisker ska beaktas och integreras, är det emellertid inte möjligt för Finansinspektionen att i detalj ange hur varje fondbolag ska beakta och integrera hållbarhetsrisker i sin verksamhet. Mot bakgrund av syftet med direktiv (EU) 1270/1270, bedömer Finansinspektionen dock att det är rimligt att i vissa avseenden tolka innebörden av kravet på att

²⁰ Se Finansinspektionens beslutspromemoria Ändrade fondföreskrifter m.m. från den 28 juni 2011 (FI dnr 10-5045), s. 19.

hållbarhetsrisker *ska beaktas* som att det främst är fråga om att bolaget ska vara medvetet om hållbarhetsrisker och självständigt bedöma hur de ska beaktas (se även avsnitt 2.3.4).

2.3.3 Riskhantering

Finansinspektionens ställningstagande: Ett fondbolags interna regler för riskhantering ska innehålla en beskrivning av hur bolaget ska kunna bedöma varje fonds exponering mot hållbarhetsrisker som kan vara av väsentlig betydelse för den enskilda fonden och en redogörelse för hur riskerna ska hanteras.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Den nya lydelsen av 8 kap. 2 § andra stycket fondföreskrifterna återspeglar kraven enligt den nya lydelsen av artikel 38.1 i direktiv 2010/43/EU. Enligt den artikeln ska medlemsstaterna kräva att förvaltningsbolag inför, tillämpar och upprätthåller lämpliga och dokumenterade regler för riskhantering. Dessa riktlinjer ska, enligt artikel 38.1 andra stycket, omfatta de förfaranden som är nödvändiga för att göra förvaltningsbolaget i stånd att för varje förvaltad fondföretag värdera exponeringen för marknads-, likviditets-, och motpartsrisker samt företagets exponering för alla andra risker, däribland operativa risker, som kan vara av avgörande betydelse för det enskilda förvaltrade fondföretaget. Bestämmelsen har i svensk rätt genomförts genom 8 kap. 2 § fondföreskrifterna.

Artikel 38.1 andra stycket har ändrats på så sätt att även hållbarhetsrisker numera nämns bland de uppräknade riskerna. Finansinspektionen ändrar därför 8 kap. 2 § andra stycket så att det framgår att de interna reglerna för riskhantering – utöver en beskrivning av hur fondbolaget ska kunna bedöma varje fonds exponering för marknads-, likviditet- och motpartsrisker samt en redogörelse för hur riskerna ska hanteras – ska innehålla motsvarande beskrivning av och redogörelse för hållbarhetsrisker.

2.3.4 Aktsamhetskrav

Finansinspektionens ställningstagande: Fondbolag ska beakta hållbarhetsrisker när de tillämpar kraven i 14 kap. 2 § fondföreskrifterna på villkor för

uppdragsavtal som avser riskhantering, respektive aktsamhetskraven i 16 kap. 2 och 3 §§ fondföreskrifterna.

Om ett fondbolag är skyldigt att, eller väljer att, beakta de huvudsakliga negativa konsekvenserna som investeringsbeslut kan få för hållbarhetsfaktorer enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar, ska bolaget beakta sådana huvudsakliga negativa konsekvenser när det tillämpar kraven i 14 kap. 2 § fondföreskrifterna på villkor för uppdragsavtal som avser riskhantering och aktsamhetskraven i 16 kap. 2 och 3 §§ fondföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. I det remitterade förslaget angavs emellertid i föreslagna 14 kap. 2 § fjärde och femte styckena fondföreskrifterna att hållbarhetsrisker ska beaktas när första–tredje styckena samma bestämmelse tillämpas.

Remissinstanserna: Enligt *Fondbolagens förening* är det svårt att förstå på vilket sätt hållbarhetsrisker är relevanta för skyldigheten för fondbolag att säkerställa att uppdragstagare samarbetar med Finansinspektionen när det gäller riskhantering (14 kap. 2 § andra stycket 6). Föreningen ställer sig även frågande till hur ett fondbolag ska beakta huvudsakliga negativa konsekvenser i fråga om uppdragsavtal som avser riskhanteringen, till exempel när bolaget försäkrar sig om att en uppdragstagare samarbetar med Finansinspektionen. Föreningen efterfrågar ett förtydligande av vilka krav som nu införs på fondbolagen.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: De nya kraven i fondföreskrifterna återspeglar de nya kraven i direktiv 2010/43/EU.

I artikel 23 i direktiv 2010/43/EU finns bestämmelser om krav på vederbörlig aktsamhet. Kraven innebär bland annat att förvaltningsbolagen ska garantera stor aktsamhet vid valet och den löpande övervakningen av investeringar, i fondföretagens och marknadsintegritetens intresse. Förvaltningsbolagen ska också agera med vederbörlig skicklighet, omsorg och aktsamhet i samband med uppdragsavtal som gäller riskhantering. Bolagen ska även kontrollera att uppdragstagaren har den kunskap och förmåga som krävs för att utföra riskhanteringen på ett tillförlitligt sätt, samt professionellt och effektivt. Vidare ska bolagen fastställa metoder för löpande bedömning av hur väl uppdragstagaren utför sina uppgifter.

Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 14 kap. 2 § fondföreskrifterna (i fråga om villkor för uppdragsavtal som avser riskhantering) och 16 kap. 2 och 3 §§ samma föreskrifter (i fråga om aktsamhetskrav i övrigt).

Två nya punkter har lagts till i artikel 23. Enligt nya artikel 23.5 ska medlemsstaterna säkerställa att förvaltningsbolagen beaktar hållbarhetsrisker när de tillämpar punkterna 1–4 i samma artikel. Den nya artikel 23.6 innebär att medlemsstaterna ska säkerställa att om förvaltningsbolag beaktar de huvudsakliga negativa konsekvenser som investeringsbeslut kan få för hållbarhetsfaktorer på frivillig basis enligt artikel 4.1 a i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar, eller i enlighet med vad som krävs enligt artikel 4.3 eller 4.4 samma förordning, så ska bolagen beakta sådana huvudsakliga negativa konsekvenser när de tillämpar punkterna 1–4 i artikel 23 i direktiv 2010/43/EU.

För att genomföra ändringarna i artiklarna 23 i direktiv 2010/43/EU i svensk rätt gör Finansinspektionen ändringar i 14 kap. 2 § fondföreskrifterna och inför en ny paragraf, 16 kap. 4 §, i samma föreskrifter.

De nya kraven innebär att fondbolag ska beakta hållbarhetsrisker när de tillämpar kraven på villkor för uppdragsavtal som avser riskhantering respektive aktsamhetskraven i 16 kap. 2 och 3 §§. De nya kraven innebär också att om ett fondbolag är skyldigt att, eller väljer att, beakta de huvudsakliga negativa konsekvenserna som investeringsbeslut kan få för hållbarhetsfaktorer enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar, ska bolaget beakta sådana huvudsakliga negativa konsekvenser när det tillämpar bestämmelserna om villkor för uppdragsavtal som avser riskhantering och aktsamhetskraven i 16 kap. 2 och 3 §§. De villkor för uppdragsavtal som avses är de som finns i 14 kap. 2 § första och andra styckena fondföreskrifterna. Därför hänvisas det i det nya fjärde respektive femte stycket i 14 kap. 2 § endast till första och andra styckena samma paragraf. Enligt *Fondbolagens förening* är det svårt att förstå på vilket sätt hållbarhetsrisker är relevanta för skyldigheten för fondbolag att säkerställa att uppdragstagare samarbetar med Finansinspektionen när det gäller riskhantering (14 kap. 2 § andra stycket 6). Kravet på att fondbolag ska beakta hållbarhetsrisker när de tillämpar kraven på villkor för uppdragsavtal som avser riskhantering bör enligt Finansinspektionens mening tolkas mot bakgrund av de bakomliggande artiklarna i direktiv 2010/43/EU (artikel 23.4 andra stycket och artikel 23.5) och skälen till direktiv (EU) 2021/1270.

Det innebär att fondbolag, i samband med uppdragsavtal som avser riskhantering, måste ta hänsyn till hållbarhetsrisker. Exempelvis skulle det kunna inträffa en miljörelaterad eller styrningsrelaterad händelse som kan få en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på värdet av en investering.

Eftersom de nya kraven i direktiv 2010/43/EU är allmänt hållna och bara anger i vilka avseenden som hållbarhetsrisker ska beaktas, är det inte möjligt för Finansinspektionen att i detalj ange hur varje fondbolag ska beakta hållbarhetsrisker i sin verksamhet. Som anges i avsnitt 2.3.2 bedömer Finansinspektionen dock att kravet på att hållbarhetsrisker *ska beaktas* i vissa avseenden bör förstås på så sätt att bolaget framförallt ska vara medvetet om hållbarhetsrisker och självständigt bedöma hur de ska beaktas. Vidare konstaterar inspektionen, i likhet med Fondbolagens förening, att det på andra ställen i fondföreskrifterna anges en skyldighet för fondbolag att bedöma och hantera de risker som en fond är eller kan komma att bli exponerad mot.

Fondbolagens förening ställer sig även frågande till hur ett fondbolag ska beakta huvudsakliga negativa konsekvenser i fråga om uppdragsavtal som avser riskhanteringen, till exempel när bolaget försäkrar sig om att en uppdragstagare samarbetar med Finansinspektionen. Inspektionen anser även i denna del att de nya kraven i vissa avseenden ska förstås som att bolaget ska vara medvetet om huvudsakliga negativa konsekvenser.

Det kan även tilläggas att de ”huvudsakliga negativa konsekvenser” enligt artikel 4 i EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar som nämns i dessa sammanhang förklaras närmare i skäl 18 i den förordningen. En aktör som beaktar dessa negativa konsekvenser i sin verksamhet bör enligt regleringen alltså även beakta dessa i samband med uppdragsavtal som avser riskhantering.

2.3.5 Intressekonflikter

Finansinspektionens ställningstagande: När fondbolag identifierar vilka typer av intressekonflikter som kan skada fondandelsägares intressen, ska de även inkludera de typer av intressekonflikter som kan uppstå till följd av att bolagen integrerar hållbarhetsrisker i sina processer, system och interna kontroller.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Artikel 17 i direktiv 2010/43/EU innehåller kriterier för identifiering av intressekonflikter och krav på vad förvaltningsbolagen ska ta hänsyn till när de identifierar de olika typerna av intressekonflikter. Artikel 17 har genomförts i svensk rätt genom 15 kap. 4 och 5 §§ fondföreskrifterna.

Enligt nya artikel 17.3 i direktiv 2010/43/EU ska medlemsstaterna säkerställa att förvaltningsbolagen, när de identifierar de olika typer av intressekonflikter som kan skada ett fondföretags intressen, inkluderar de typer av intressekonflikter som kan uppstå till följd av att hållbarhetsrisker integreras i deras processer, system och interna kontroller.

För att genomföra artikel 17.3 i svensk rätt inför Finansinspektionen en ny paragraf, 15 kap. 5 a §, i fondföreskrifterna. Den nya bestämmelsen innebär att fondbolag, när de identifierar vilka typer av intressekonflikter som kan skada fondandelsägares intressen, även ska inkludera de typer av intressekonflikter som kan uppstå till följd av att bolagen integrerar hållbarhetsrisker i sina processer, system och interna kontroller. Det kan avse intressekonflikter som leder till så kallad grönmålning²¹, anställdas privata transaktioner, ersättning till anställda, eller vilseledande försäljning eller information.²²

Den nya 15 kap. 5 a § fondföreskrifterna återspeglar kraven i artikel 17.3 i direktiv 2010/43/EU. Utformningen av den nya paragrafen har emellertid anpassats till det svenska regelverket och bestämmelsen anger därför att intressekonflikterna kan skada *fondandelsägarnas* intressen i stället för *fondföretagens* intressen.

2.3.6 Investeringsbolag

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen genomför inte de nya artiklarna i direktiv 2010/43/EU som avser investeringsbolag i svensk rätt.

²¹ Grönmålning definieras i EU:s handlingsplan om finansiering av hållbar tillväxt som "Användningen av marknadsföring för att framställa en organisations produkter, verksamhet eller åtgärder som miljövänliga när de inte är det", se Meddelande från kommissionen – Handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt, KOM(2018) 97.

²² Se skäl 5 i direktiv (EU) 2021/1270.

Remisspromemorian: Promemorian innehöll samma bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna instämmer i bedömningen eller har inga synpunkter på den.

Finansinspektionens skäl: Den nya artikel 23.6 i direktiv 2010/43/EU, som behandlas i avsnitt 2.3.4, gäller i tillämpliga fall även för investeringsbolag.²³ Genom direktiv (EU) 2021/1270 har även en ny artikel som gäller investeringsbolag, artikel 5 a, lagts till i direktiv 2010/43/EU. I artikeln finns krav på att investeringsbolag ska beakta hållbarhetsrisker när de förvaltar fondföretag.

Investeringsbolag finns inte i svensk rätt och Finansinspektionens bemyndigande enligt 18 § 26 förordningen om värdepappersfonder omfattar inte att meddela föreskrifter om investeringsbolag. Finansinspektionen gör därför inga ändringar för att genomföra artikel 23.6 – när det gäller investeringsbolag – eller artikel 5 a i direktiv 2010/43/EU i svensk rätt.

2.4 Ändringar i värdepappersföreskrifterna

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna syftar till att genomföra de ändringar i direktiv (EU) 2017/593 som har gjorts genom direktiv (EU) 2021/1269.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna gäller för värdepappersinstitut samt vissa verksamheter hos fondbolag och AIF-förvaltare. Fondbolag som utför diskretionär portföljförvaltning som avser finansiella instrument samt sidotjänster enligt 7 kap. 1 § första stycket LVF och AIF-förvaltare som utför diskretionär portföljförvaltning som avser finansiella instrument samt sidotjänster enligt 3 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (LAIF), ska i förvaltningen och när tjänsterna utförs tillämpa produktstyrningskraven för distributörer som finns i 5 kap. 17–25 § värdepappersföreskrifterna.²⁴

2.4.1 Produktstyrning

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersinstitut som producerar ett finansiellt instrument ska beakta kundens eventuella hållbarhetsrelaterade mål när institutet bedömer kundens behov, egenskaper och

²³ Ett fondföretag som är bildat på associationsrättslig grund (se artikel 1.3 i UCITSD).

²⁴ Se 22 kap. 1 § fondföreskrifterna och 10 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

mål. När ett värdepappersinstitut som producerar ett finansiellt instrument specificerar de kundgrupper som det finansiella instrumentet inte är avsett för, ska institutet inte ta hänsyn till det finansiella instrumentets hållbarhetsfaktorer. Om ett värdepappersinstitut som producerar ett finansiellt instrument anlitar ett annat institut för att distribuera det finansiella instrumentet, ska producenten förse distributören med relevant information om instrumentets hållbarhetsfaktorer.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Fondbolagens förening* och *Svensk Värdepappersmarknad* anger att begreppet hållbarhetsrelaterade mål, som används i direktivet och 5 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna, inte är definierat i direktivet och att det avviker från begreppet hållbarhetspreferenser, som används i den delegerade förordningen (EU) 2021/1253. Föreningarna uppger att de utgår ifrån att begreppen ska tolkas på samma sätt.

Övriga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: I artikel 9 i direktiv (EU) 2017/593 finns bestämmelser om produktstyrningskrav för värdepappersföretag som producerar finansiella instrument. Av artikel 9.9 första stycket framgår att ett värdepappersföretag på en tillräckligt detaljerad nivå ska ange den potentiella målmarknaden för varje finansiellt instrument och vilken typ av kund som instrumentet är avsett för med tanke på kundens behov, egenskaper och mål. Som ett led i denna process ska företaget identifiera alla kundgrupper som det finansiella instrumentet inte är avsett för med tanke på kundgruppens behov, egenskaper och mål. Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 5 § värdepappersföreskrifterna.

Den nya lydelsen av artikel 9.9 första stycket i direktiv (EU) 2017/593 innebär att även eventuella hållbarhetsrelaterade mål är en faktor som ska ingå när ett värdepappersinstitut specificerar målgruppen av slutkunder utifrån slutkundernas behov, egenskaper och mål. Eftersom hållbarhetsrelaterade mål är en av faktorerna som ett värdepappersinstitut som producerar ett finansiellt instrument ska ta hänsyn till när institutet fastställer en slutkunds behov, egenskaper och mål enligt 5 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna (se nedan), innebär det att ytterligare åtgärder för att genomföra bestämmelsen inte är nödvändiga.

Den nya lydelsen av artikel 9.9 första stycket i direktiv (EU) 2017/593 innebär även en ändring som gäller fastställande av den negativa målgruppen. Ändringen kan tolkas på flera sätt. Ett sätt att tolka den är att om ett finansiellt instrument beaktar hållbarhetsfaktorer så behöver företaget inte beakta dessa när det fastställer den negativa målgruppen. En annan möjlig tolkning är att om ett finansiellt instrument beaktar hållbarhetsfaktorer så behöver inte någon negativ målgrupp fastställas alls för det finansiella instrumentet.

Produktstyrningsreglerna syftar bland annat till att det ska vara tydligt vilka kundgrupper ett finansiellt instrument är avsett för och vilka kundgrupper det finansiella instrumentet inte är avsett för. Att en negativ målgrupp inte alls skulle behöva fastställas för ett finansiellt instrument som beaktar hållbarhetsfaktorer skulle inte vara förenligt med detta syfte. Ändringen i fråga om negativ målgrupp måste därför uppfattas på så sätt att *hållbarhetsfaktorer* inte ska beaktas när den negativa målgruppen fastställs. Denna tolkning ligger också i linje med att finansiella instrument ska vara lätt tillgängliga även för kunder som inte har några hållbarhetspreferenser.²⁵

För att genomföra ändringen av artikel 9.9 första stycket, i fråga om fastställande av den negativa målgruppen, ändras 5 kap. 5 § värdepappersföreskrifterna så att det framgår att ett finansiellt instruments hållbarhetsfaktorer inte ska beaktas när den negativa målgruppen fastställs.

I artikel 9.11 i direktiv (EU) 2017/593 föreskrivs att när ett värdepappersinstitut bedömer slutkundernas behov, egenskaper och mål ska det ta hänsyn till kundens risktolerans, kundens förmåga att bära förluster, kundens erfarenheter samt kundens investeringsmål. Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna.

Artikel 9.11 har ändrats på så sätt att det numera anges att om ett finansiellt instrument har hållbarhetsfaktorer ska värdepappersinstitutet undersöka om instrumentet uppfyller de behov, egenskaper och mål som har identifierats hos målmarknaden.

Genom ändringarna i direktiv (EU) 2017/593 har begreppet hållbarhetsrelaterade mål förts in i flera artiklar. Som *Fondbolagens förening* och *Svensk Värdepappersmarknad* har noterat definieras begreppet dock inte i direktivet. Föreningarna har påpekat att i förordning (EU) 2021/1253

²⁵ Se skäl 7 i direktiv (EU) 2021/1269.

används i stället begreppet hållbarhetspreferenser, och att det i den förordningen framgår att sådana preferenser ska ingå i den lämplighetsbedömning som ett institut ska göra enligt 9 kap. 23 § LV.²⁶

Begreppet hållbarhetspreferenser används dock inte i de ändringar i direktiv (EU) 2017/593 som nu genomförs i värdepappersföreskrifterna. I direktivet används i stället begreppen hållbarhetsfaktorer och hållbarhetsrelaterade mål. Begreppet hållbarhetspreferenser bör därför inte användas i föreskrifterna.

Det pågår ett arbete med att uppdatera de riktlinjer om produktstyrningskrav som Esma har utfärdat (ESMA35-43-620). Det talar för att någon definition av begreppet hållbarhetsrelaterade mål inte bör införas. Begreppet hållbarhetsrelaterade mål bör i stället tolkas utifrån direktivet och de mål som nämns där.

För att genomföra ändringen av artikel 9.11 ändras därför 5 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna så att det framgår att när ett värdepappersinstitut bedömer en slutkunds behov, egenskaper och mål ska det ta hänsyn till slutkundens eventuella hållbarhetsrelaterade mål.

Ändringarna av vilka faktorer som ska beaktas vid fastställande av en slutkunds behov, egenskaper och mål vid produktutvecklingen får följdverkningar även i andra paragrafer i 5 kap. värdepappersföreskrifterna. Till exempel påverkas även kraven på distributörer av finansiella instrument som har tagits fram av institut som inte omfattas av produktstyrningskraven i 20 §, eftersom paragrafen hänvisar till bland annat 5 och 6 §§.

I artikel 9.13 i direktiv (EU) 2017/593 anges krav på den information som ett värdepappersföretag som producerar ett finansiellt instrument ska tillhandahålla distributörer av instrumentet. Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 9 § värdepappersföreskrifterna.

Genom ändringen av artikel 9.13 införs krav på att ett finansiellt instruments hållbarhetsfaktorer bland annat ska presenteras på ett transparent sätt och att värdepappersinstitutet ska förse distributörer med den information som är relevant för att de ska kunna ta vederbörlig hänsyn till en kunds, eller en presumtiv kunds, eventuella hållbarhetsrelaterade mål.

²⁶ Se artikel 1.1 och 1.5–6 i förordning (EU) 2021/1253.

För att genomföra ändringen av artikel 9.13 ändras 5 kap. 9 § värdepappersföreskrifterna på så sätt att det anges att om ett finansiellt instrument beaktar hållbarhetsfaktorer, så ska värdepappersinstitutet som producerar det finansiella instrumentet presentera dessa faktorer på ett transparent sätt för det institut som distribuerar instrumentet.

2.4.2 Genomförande av övriga bestämmelser om produktstyrningskrav i direktiv (EU) 2021/1269

Finansinspektionens ställningstagande: Det behövs inga ytterligare ändringar i värdepappersföreskrifterna för att genomföra de övriga bestämmelserna om produktstyrningskrav i direktiv (EU) 2021/1269.

Remisspromemorian: Promemorian innehöll samma bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna instämmer i bedömningen eller har inga synpunkter på den.

Finansinspektionens skäl: Direktiv (EU) 2021/1269 innehåller ytterligare ändringar av direktiv (EU) 2017/593. På grund av hur det ursprungliga direktivet har genomförts i värdepappersföreskrifterna bedömer Finansinspektionen att det inte krävs ytterligare ändringar i föreskrifterna för att genomföra ändringsdirektivet. Ändringarna i direktivet behandlas i det följande.

Artikel 9.14 i direktiv (EU) 2017/593 innebär bland annat att ett värdepappersinstitut regelbundet ska se över varje finansiellt instrument som institutet producerar samt undersöka om instrumentet fortfarande är förenligt med den fastställda målgruppens behov, egenskaper och mål. Vid översynen ska institutet ta hänsyn till alla händelser som påtagligt kan påverka risken för den fastställda målgruppen. Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 10 § värdepappersföreskrifterna.

Artikel 9.14 har nu ändrats på ett sätt som innebär att även eventuella hållbarhetsrelaterade mål ska beaktas av institutet när det ser över om ett finansiellt instrument fortfarande är förenligt med målgruppens behov, egenskaper och mål. Som framgår av avsnitt 2.4.1 ändrar Finansinspektionen 5 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna så att eventuella hållbarhetsrelaterade mål är en faktor som ska beaktas när en slutkunds behov, egenskaper och mål fastställs. Det innebär att eventuella hållbarhetsrelaterade mål ska ingå när målgruppen fastställs enligt 5 kap. 5 §.

Finansinspektionen anser därför att någon ändring i 5 kap. 10 § inte krävs för att genomföra den nya lydelsen av artikel 9.14 i direktiv (EU) 2017/593.

I artikel 10.2 i direktiv (EU) 2017/593 föreskrivs att ett värdepappersinstitut ska ha lämpliga produktstyrningsarrangemang för att säkerställa bland annat att distributören beaktar den fastställda målgruppen av slutkunder och den negativa målgrupp som producenten har fastställt samt tillämpar målgrupperna vid distributionen till institutets kunder. Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 19 § värdepappersföreskrifterna.

Ändringen av artikel 10.2 innebär att ett värdepappersinstitut ska beakta hållbarhetsrelaterade mål respektive hållbarhetsfaktorer vid målgruppsbedömningen respektive den negativa målgruppsbedömningen. Med hänsyn till ändringarna i 5 kap. 5 och 6 §§ värdepappersföreskrifterna – som reglerar fastställandet av målgrupp och negativ målgrupp – bedömer Finansinspektionen att inga ytterligare åtgärder behöver vidtas för att genomföra ändringen i artikel 10.2.

Av artikel 10.5 i direktiv (EU) 2017/593 följer bland annat att ett värdepappersinstitut regelbundet ska se över det finansiella instrument som det distribuerar, bland annat för att se till att instrumentet fortfarande är förenligt med kundernas behov, egenskaper och mål. Bestämmelsen har genomförts i svensk rätt genom 5 kap. 22 § värdepappersföreskrifterna.

Genom ändringen av artikel 10.5 ska även eventuella hållbarhetsrelaterade mål beaktas vid översynen.

Som anges ovan i fråga om genomförande av artikel 9.14 innebär ändringen i 5 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna att eventuella hållbarhetsrelaterade mål ska beaktas när ett värdepappersinstitut fastställer kundernas behov, egenskaper och mål. Finansinspektionen bedömer därför att 5 kap. 22 § inte behöver ändras för att genomföra ändringen av artikel 10.5.

2.5 Redaktionella ändringar

Finansinspektionens ställningstagande: Inaktuella hänvisningar i 29 kap. 1 § fondföreskrifterna och 13 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-föreskrifterna) tas bort.

Felaktiga hänvisningar i 7 kap. 12, 15 och 18 §§ värdepappersföreskrifterna ändras.

Det görs även vissa andra språkliga och redaktionella ändringar i fondföreskrifterna och värdepappersföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Genom tidigare lagändringar har 4 kap. 24 § LVF och 10 kap. 11 § LAIF upphävts. Hänvisningarna till dessa bestämmelser i 29 kap. 1 § fondföreskrifterna, respektive 13 kap. 1 § AIF-föreskrifterna, tas därför bort.

Det görs även vissa andra språkliga och redaktionella ändringar i fondföreskrifterna.

Genom en tidigare ändring i värdepappersföreskrifterna fick flera paragrafer i 7 kap. nya beteckningar (se FFFS 2022:5). Av förbiseende kom vissa hänvisningar till de omnumrerade paragraferna inte att ändras. För att rätta detta gör Finansinspektionen nu ändringar i 7 kap. 12, 15 och 18 §§ värdepappersföreskrifterna. Finansinspektionen gör även vissa mindre språkliga ändringar som inte innebär någon ändring i sak av bestämmelserna.

2.6 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Ändringarna i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna träder i kraft den 1 augusti 2022.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna träder i kraft den 22 november 2022.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 2.1 i direktiv (EU) 2021/1270 ska medlemsstaterna senast den 31 juli 2022 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra ändringarna i direktiv 2010/43/EU. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 1 augusti 2022. Finansinspektionen anser därför att ändringarna i fondföreskrifterna ska träda i kraft den 1 augusti 2022.

Även ändringen i AIF-föreskrifterna bör träda i kraft den 1 augusti 2022.

Enligt artikel 2.1 i direktiv (EU) 2021/1269 ska medlemsstaterna senast den 21 augusti 2022 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra ändringarna i direktiv (EU) 2017/593. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 22 november 2022. Finansinspektionen anser därför att ändringarna i värdepappersföreskrifterna ska träda i kraft den 22 november 2022.

Finansinspektionen bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser.

3 Konsekvenser

I avsnitt 1.1 framgår vad Finansinspektionen vill uppnå med ändringarna. För uppgifter om de rättsliga förutsättningarna för ändringarna, se avsnitt 1.4 ovan.

Som framgår ovan i avsnitt 2 görs föreskriftsändringarna för att genomföra ändringar i två EU-direktiv. Finansinspektionen bedömer att föreskriftsändringarna överensstämmer med och inte går utöver Sveriges skyldigheter som medlemsstat. Som nämns ovan i avsnitt 1 krävs det att inspektionen utfärdar bindande föreskrifter för att direktiv (EU) 2021/1269 och direktiv (EU) 2021/1270 ska anses vara genomförda i svensk rätt. Alternativa och möjligen mindre kostnadsbetungande regleringar är därför inte möjliga.

Ändringarna träder i kraft den 1 augusti 2022 i fråga om fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna, respektive den 22 november 2022 i fråga om värdepappersföreskrifterna (se avsnitt 2.6). Finansinspektionen bedömer att ändringarna inte är av den omfattningen att företagen behöver en längre förberedelsestid än den som tiden före ikraftträdandet ger. Eftersom ändringarna överlag inte bedöms innebära några betydande förändringar för de berörda företagen, behövs inte heller några särskilda informationsinsatser utöver en avisering om ändringarna på Finansinspektionens webbplats.

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som ändringarna bedöms få för samhället och konsumenterna, företagen samt Finansinspektionen. *Regelrådet* anger i sitt yttrande att konsekvensutredningen i remisspromemorian är bristfällig. Finansinspektionen har i denna beslutspromemoria tagit hänsyn till vad Regelrådet har uttalat sig om när det gäller brister i konsekvensutredningen.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna i fondföreskrifterna innebär att fondbolag och förvaltningsbolag ska integrera hållbarhetsrisker i sina processer och system. Detta ingår i företagens uppdrag gentemot sina kunder och innebär att de inte enbart ska ta hänsyn till finansiella risker, utan även beakta hållbarhetsrisker i sina investeringar för att identifiera händelser eller omständigheter som kan ha en negativ inverkan på investeringens värde. Genom detta ökar skyddet för investerare.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna innebär att hållbarhetsfaktorer och kunders hållbarhetsrelaterade mål ska beaktas inom produktstyrningskraven, vilket ökar förutsättningarna för kunder att kunna göra medvetna investeringsval enligt sina behov, egenskaper och mål, inkluderat hållbarhetsrelaterade mål.

Föreskriftsändringarna är en del av EU:s handlingsplan för att styra kapitalflöden till hållbara investeringar för att uppnå en hållbar tillväxt för alla.²⁷

Ändringarna bedöms därför på sikt bidra till en hållbar utveckling för samhället och konsumenterna.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Det finns för närvarande 44 fondbolag och 28 förvaltningsbolag som berörs av ändringarna i fondföreskrifterna.²⁸ Sammanlagt rör det sig om 72 företag.

I december 2021 förvaltade de olika fondbolagen och förvaltningsbolagen en fondförmögenhet på mellan 19,9 miljoner kronor och 1 561 miljarder kronor. Den sammanlagda fondförmögenheten var 6 738 miljarder kronor, fördelad på 801 värdepappersfonder och specialfonder. De enskilda fondernas fondförmögenhet varierade från 19 711 kronor till 104 miljarder kronor. Antalet investerare skiljer sig mycket åt mellan de olika fonderna och samma sak gäller antalet anställda i de olika fondbolagen. Finansinspektionen får inte in uppgifter om förvaltningsbolagen.

²⁷ Se skäl 3 i direktiv (EU) 2021/1269 samt skäl 3 i direktiv (EU) 2021/1270.

²⁸ Samtliga siffror gäller förhållandena den 17 februari 2022.

Det finns för närvarande 163 svenska värdepappersinstitut (92 värdepappersbolag, 45 sparbanker, 25 bankaktiebolag och ett kreditmarknadsbolag) som berörs av ändringarna i värdepappersföreskrifterna.²⁹ Storleken på dessa företag är mycket varierande. De minsta värdepappersbolagen har ett fåtal anställda, medan de största bankkoncernerna har upp till cirka 16 000 anställda.

3.2.2 Kostnader för företagen

Ändringarna i fondföreskrifterna innebär att fondbolag ska integrera och beakta hållbarhetsrisker i olika delar av verksamheten. Några av ändringarna gäller även för viss verksamhet som förvaltningsbolag inom EES driver från filial i Sverige (se avsnitt 2.2 och 2.3.1 ovan).

Ändringarna förväntas inte medföra några stora kostnader för vare sig fondbolagen eller förvaltningsbolagen. Fondbolagen och förvaltningsbolagen kan behöva uppdatera sina rutiner, men Finansinspektionen bedömer att det har en marginell påverkan eftersom dessa företag redan i dag ska redovisa hur de integrerar hållbarhetsrisker i sina processer, enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar.

Finansinspektionen bedömer att företagens administrativa kostnader endast kommer att öka i begränsad omfattning. Engångskostnaderna för att analysera de nya reglerna och för att göra nödvändiga anpassningar till dem beräknas bli mellan 14 420 kronor (10 timmar x 1 442 kronor³⁰) och 21 630 kronor (15 timmar x 1 442 kronor). Finansinspektionen bedömer att föreskriftsändringarna inte kommer att medföra några andra kostnader för företagen.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna innebär att ett värdepappersinstitut som producerar eller distribuerar finansiella instrument måste beakta hållbarhetsfaktorer och kunders hållbarhetsrelaterade mål. Det blir ytterligare en faktor att beakta inom produktstyrningen. Finansinspektionen bedömer att det innebär att värdepappersinstitut som producerar eller distribuerar finansiella instrument bland annat behöver se över sina interna

²⁹ Samtliga siffror gäller förhållandena den 17 februari 2022.

³⁰ Beloppet motsvarar timkostnadsnormen enligt 2 § första stycket förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet. Underlaget för timkostnadsnormen ska grundas på ett index för tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik som publiceras av Statistiska centralbyrån. Underlaget för nästkommande år ska grundas på utvecklingen mellan de två senaste helårsutfallen för detta index. Källa: Sveriges Domstolar.

rutiner för produktstyrning och utbilda sin personal. Detta kommer att medföra en omställningskostnad för värdepappersinstituten.

Vid tidpunkten för föreskrifternas ikraftträdande kommer värdepappersinstituten att tillämpa regler om hållbarhetsfaktorer, hållbarhetsrisker och hållbarhetspreferenser, enligt ändringarna i den delegerade förordningen om organisatoriska krav för verksamheten i värdepappersföretag (se även avsnitt 1.2 ovan). Dessa ändringar gäller bland annat investeringsrådgivning och portföljförvaltning. De institut som tillhandahåller investeringsrådgivning eller portföljförvaltning kommer därför redan ha integrerat hållbarhetsfaktorer och hållbarhetspreferenser i sin verksamhet när ändringarna i värdepappersföreskrifterna träder i kraft.

Även viss verksamhet hos fondbolag och AIF-förvaltare omfattas av ändringarna i värdepappersföreskrifterna i den del som föreskrifterna omfattar krav på distributörer, se avsnitt 2.4.1. Av de skäl som anges i avsnitt 2.4.2 gör Finansinspektionen inga ändringar i de bestämmelser som innehåller krav på distributörer. Ändringarna i 5 kap. 5 och 6 §§ bedöms dock innebära att fondbolag och AIF-förvaltare behöver se över sina arrangemang för produktstyrning³¹ samt att deras regelbundna översyn av de finansiella instrument som de distribuerar ska omfatta även hållbarhetsrelaterade mål.³²

Engångskostnader för att analysera ändringarna i värdepappersföreskrifterna och för att göra nödvändiga anpassningar till dem är svåra att bedöma eftersom företagen är av olika storlek och kan vara producenter, distributörer eller båda delar.³³

När dessa föreskrifter träder i kraft kommer värdepappersinstituten även att tillämpa ändringar inom närliggande områden, som till exempel hållbarhetspreferenser vid investeringsrådgivning. Dessa ändringar bedöms kräva en mer omfattande utbildning av bland annat rådgivare, vilket bedöms påverka behovet av utbildningsinsatser för de aktuella föreskrifterna.

För ett medelstort värdepappersinstitut uppskattas omställningskostnaden bli mellan cirka 100 000 kronor och 500 000 kronor.

³¹ Se 5 kap. 19 § värdepappersföreskrifterna.

³² Se 5 kap. 22 § värdepappersföreskrifterna.

³³ Fondbolag och AIF-förvaltare kan behöva följa vissa produktstyrningskrav för producenter enligt 5 kap. 20 § värdepappersföreskrifterna.

Ändringarna medför även nya krav vid framtagandet och översynen av de finansiella instrumenten, vilket kommer att medföra löpande kostnader. Eftersom kostnaderna bland annat är beroende av institutets, fondbolagets eller AIF-förvaltarens interna processer, antalet finansiella instrument med hållbarhetsfaktorer samt hur ofta översynen ska genomföras bedömer Finansinspektionen att dessa kostnader inte kan uppskattas på ett rättvisande sätt.

Ändringarna av produktstyrningsreglerna kan kräva att värdepappersinstituten, fondbolagen och AIF-förvaltarna ändrar sina datasystem. Finansinspektionen känner inte till vilka datasystem som företagen eventuellt använder för produktstyrning och hur de i så fall är utformade. Kostnaderna för eventuella ändringar går därför inte att uppskatta.

Regelrådet har efterfrågat en hänvisning till ytterligare information om vilka effekter som följer av EU-förordningarna. I samband med att svensk lagstiftning skulle anpassas till EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar hänvisade regeringen i fråga om konsekvenser av förordningen till kommissionens konsekvensutredning SWD (2018) 264 final (prop. 2020/21:66 s. 53 f.).

3.2.3 Konkurrenspåverkan

Ändringarna bedöms inte påverka konkurrensen nämnvärt eftersom motsvarande reglering har införts eller kommer att införas i hela EU. Däremot kan det uppstå vissa skillnader i medlemsstaternas nationella reglering, vilket skulle kunna påverka konkurrensen i någon mån.

Värdepappersinstitut som har sin hemvist utanför EU kan inte bedriva gränsöverskridande verksamhet i Sverige utan att ansöka om tillstånd från Finansinspektionen. Att företag utanför EU skulle omfattas av andra regler påverkar därför inte konkurrensen mellan företagen.

3.2.4 Konsekvenser för små företag

Finansinspektionen bedömer att de tillkommande administrativa kostnaderna relativt sett kan ha en större negativ effekt på vinstmarginalerna för mindre företag än för större företag. Detta eftersom de administrativa kostnaderna för de små företagen uppskattas bli större i förhållande till deras omsättning.

De ändringar i direktiv (EU) 2017/593 som har gjorts genom direktiv (EU) 2021/1269 och som Finansinspektionen nu genomför i värdepappersföreskrifterna anger ingen möjlighet för bolagen att ta hänsyn till verksamhetens omfattning när de tillämpar bestämmelserna. Inte heller i direktiv (EU) 2021/1270 finns det någon proportionalitetsprincip i fråga om de ändringar i direktiv 2010/43/EU som inspektionen genomför i fondföreskrifterna. Finansinspektionen har därför inget utrymme att ta särskild hänsyn till små företag i utformningen av regleringen.

Vissa av de organisatoriska krav som beskrivs i avsnitt 2.3.2 ska emellertid tillämpas med hänsyn till bland annat verksamhetens omfattning (7 kap. 1 § andra stycket fondföreskrifterna). Proportionalitetsprincipen finns även på andra ställen i fondföreskrifterna. Till exempel ska ett fondbolags interna regler för riskhantering anpassas efter bland annat verksamhetens omfattning (8 kap. 5 § fondföreskrifterna). Den nya regleringen i fondföreskrifterna kan därför i vissa avseenden bli förhållandevis mindre betungande för mindre företag än för större företag.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Föreskriftsändringarna kan i viss mån medföra ytterligare granskningsmoment inom ramen för Finansinspektionens tillstånds- och tillsynsarbete. Ändringarna bedöms dock vara så pass begränsade att de inte förväntas kräva några ytterligare resurser för inspektionen. Ändringarna kräver inte heller några särskilda informationsinsatser.